Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCIII. Ч. 29. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 13-го ЛЮТОГО 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 13, 1986 No. 29. VOL. XCIII.

УКРАЇНСЬКІ СЕЛЯНИ В АРҐЕНТИНІ ПОТРЕБУЮТЬ ПОМОЧІ

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Голова Допомогової комісії ЗУАДК д-р Микола Цеп ко переслав на руки редакції „Свободи" розпачливого листа о. Юрія Мельничина з Апостолес в Аргентині, в якому він пише дослівно: „У нас крім загальної кризи настала страшна посуха. Господарі майже все втратили. Засіви у 90 відсотках страчені, висохли. Навіть „герба мате" чи чай також пропали. Зате у інших провінціях гурагані доці, зливи і теж засіви пропали, головно збіжжя, соняшників і т.п. Немовби кара Божа. І одинока надія на Вас, що Ви зможете справді допомогти."

З листа видно ясно, що в провінції Апостолес, де є одне з найбільших скупчень українських селян-поселенців, справді трагічна ситуація, яка вимагає помочі українських громад в ЗСА і Канаді. Ця громада показала вже не один раз готовість допомогти своїм братам розкиненим по широкому світі, наприклад, після землетрусу в Югославії чи постійно допомагаючи українцям в Бразилії. Можна вірити, що й тепер громадяни щедро відгукнуться на цей розпачливий лист з Арґентини.

Адреса ЗУАДК: United Ukrainian American Relief Committee, 1319, W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa.19141.

Українка працює в Стипендійній комісії Білого Дому

Вашінгтон. — Як повідомляє Стипендійна комісія Білого Дому, від серпня 1985 року Таня Нестерчук працює на пості директора навчальної програми і асистента директора Стипендійної комісії Білого Дому.

Т. Нестерчук

Т. Нестерчук працює в Адміністрації президента Рональда Реґена вже від 1982 року, спершу в Департаменті торгівлі, а відтак в Департаменті справедливости. В 1981 році Т. Нестерчук допомагала в інавгураційному комітеті Президента, а рік раніше була координатором публічних зв'язків в комітеті за вибір президента Р. Реґена.

Вона теж свого часу допомагала при зорганізуванні Української Інформаційної Служби у Вашінгтоні і працювала в її адміністрації на протязі двох років.

Перед початком своєї політичної кар'єри, Т. Нестерчук була членом Пласту і ТУСМ. Вона закінчила Гантер коледж в Ню Йорку і університет Мериленд.

Т. Нестерчук є членом 485-го Відділу Українського Народного Союзу і членом 78-го Відділу СУА.

Появилася нова книжка В. Дідюка

Торонто. — Тут у видавництві „Гомін України" вийшла друком книжка п.з. „На народній ниві"—другий том авторства відомого суспільно -громадського діяча і головного радного УНСою Василя Дідюка.

Книжка має 400 сторінок друку, прикрашена численними знімками та мистецькою твердою обкладинкою Б. Головацького. Зміст книжки це: нариси, статті-коментарі, репортажі, подільні на історичні, політично-суспільні, релігійно-церковні, шкільні і виховні, економічно-господарські про українську пресу і голосирецензії на перший том.

Книжка видана у Році української молоді і присвячена всім батькам та українській молоді з захотою до суспільно-громадської праці.

Ціна книжки з поштовою пересилкою — 16 дол. Набувати книжку можна у видавництві „Гомін України" або в автора, пишучи на адресу: —W. Didiuk, 30 Allanhurst Dr. 402, Islington, Ont. M9A 4J8, Canada.

Бандура промощує собі шлях до музею в Мілвокі

Мілвокі, Виск. (О.П.) — Під Різдвяні свята, тут в публічному музеї місцеве тріо бандуристів виступило з різдвяною програмою. Бандуристи — Вілліям Валер, Реджіна і Юлія Саладіно — виконали американські коляди, німецьку „О танненбаум", улюблену коляду мейора міста, та українські, між ними світової слави „Щедрик" Леонтовича. Один з бандуристів прочитав короткий зміст історії української кобзи-бандури і кобзарів.

Під час виступу представники української громади Мілвокі й околиці передали для музею бандуру (3/4 розміру — маленьку „дитячу" бандуру) до постійної виставки української хати в цьому музеї. В музеї є частина під назвою „Европейські села", де є 30 різних европейських хат, між ними й українська. Виставку української хати в музею приготовлено 1982 року стараням місцевого відділу УККА. За підготову української хати відповідала Рая Дорошенко, дружина головного контролера УНСоюзу Хату розмалювала мисткиня з Чикаго Олександра Дяченко-Кочман. Тут крім основного устаткування київської хати, тепер буде й

(Закінчення на стор. 3)

Лазар Брикін (зліва), заступник куратора історії, отримав бандуру для музею в Мілвокі від української громади. Передав її Петро Бурак.

У ЛЬВОВІ ЗАГИНУЛА О. АНТОНІВ-КРАСІВСЬКА

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Зі Львова прийшла сумна віст ка, що там в дні 2-го лютого 1986 року трагічно загинула у зудар і таксівки з вантажним автом і трамваєм Олена Антонів-Красівська.

Св. п. О. Антонів-Красівська

О. Антонів добре відома української спільноті із своєї активної допомоги правозахисникам, за що й була вона постійно переслідувана. У 1982 році появилася з того саме приводу гостра наклепницька стаття на сторінках „Вільної України", в якій її закидувано зловживання фондом ім. Солженіцина.

По званні лікарка, О. Антонів у 1963 році одружилася з Вячеславом Чорноволом і була матір'ю його сина Тараса.

Вдруге вийшла заміж за Зіновія Красівського і постійно довгими місяцями відвідувала його на засланні, де працювала як лікарка, не маючи змоги працювати у Львові. Після відбуття кари Красівські недавно повернулися до Львова, де саме тепер вони влаштовувалися на життя, а Олена шукала праці за своїм фахом. Обоє Красівські тримали зв'язок з організацією Міжнародна Амнестія і за її посередництвом у 1983 році щоденник „Вашінгтон Пост" помістив уривки з листування з Оленою та Зіновем Красівським.

Олена Антонів народилася 17-го листопада 1937 року. Залишила у невимовному смутку сина Тараса Чорновола, чоловіка Зіновія Красівського, сестру Марію і дальшу родину та широке коло друзів у цілому світі.

Пригадують про леґітимність екзильного уряду

Ню Йорк (УІБ). — З нагоди 35-річчя ДЦУНР в екзилі д-р Володимир Трембіцький опрацював статтю п. н. „Правні підстави екзильного уряду України", в якій між іншим сказано:

„Екзильному Урядові УНР дано всі леґальні права, підстави в краю у тимчасовій столиці УНР у Кам'янці Подільському ухвалою Ради Народних Міністрів за законами чч. 24-25 від 12-го листопада 1920 року „про тимчасове Верховне Управління та порядок законодавства в УНР та ...про Народну Раду УНР" (Вісник державних законів для всіх земель УНР від 19.ІІ. 1920 р., випуск 2-ий), тобто на дев'ять днів раніше до евакуації державних інституцій УНР та збройних сил на територію союзної УНР польської республіки.

Урядування хоч і відбулося із зменшеним персоналом, але воно дальше існувало. Виходили нові потрібні розпорядження, нові закони та публіковано встановлені закони, яких не можна було до часу подати до відома громадянам УНР в Україні.

Працював далі і дипломатичний корпус та закордонні комісії для догляду за закінченням друкування поштових марок УНР, замовлених урядом у 1920 році в австрійській друкарні у Відні. Комісії доглядали закінчування друку державних банкнотів у берлінській друкарні, згідно із договором від літа 1918 року.

Проголошено у „Віснику Державних законів УНР" останній закон про горожанство в УНР під датою 15-го листопада 1921 року". Все йшло по лінії законности, послідовности, леґітимности, навіть і після 1924-25 років, коли дипломатичні представництва були закриті, а їх місце зайняли „політичні представництва УНР" та „горожанські комітети", як замісники консулятів.

Нові форми репрезентації мали ті самі приблизно завдання: слідкувати за східньоевропейськими подіями в столицях Европи, щоб відповідним листом авторитетно звернути увагу міністрам тієї чи іншої держави на певні важливі проблеми, які мали чи могли мати погані наслідки для українського народу в УССР чи в Польщі.

До сьогодні залишилося багато державних актів екзильної УНР в архівах різних держав, та в колекціях істориків, архівістів в українських музеях та при університетських бібліотеках в різних державах.

Цього акту політична еміграція на Заході не повинна забути та легковажити, но думається про реституцію суверенности України, яку як державу у всій її повноті розуміли 65 чи 67 років тому 42 держави світу та три найголовніші міжнародні організації, такі як Ліга Націй, Світовий Поштовий Союз та Міжнародний Червоний Хрест.

У ЛМКЛЮБІ ДОПОВІДАТИМЕ ПРОФ. І. ЛУЧЕЧКО

Ню Йорк. — Із Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в п'ятницю, 14-го лютого ц.р., о годині 7-ій вечора, тут у приміщенні цього Клюбу, при 136 Друга авеню, професор стейтового коледжу Джерзі Сіті Іван Лучечко виголосить доповідь на тему: „Українці за румунською заслоною" (Міста, села і присілки Мараморощини, Буковини і Одруджа). Друга частина доповіді буде ілюстрована прозірками з історичною аналізою і коментарями.

ЗСА БУДУТЬ ЗАХИЩАТИ ІЗРАЇЛЬСЬКІ ЛІТАКИ

Ню Йорк. — Американські збройні сили на Середземному морі дістали наказ охороняти ізраїльські пасажирські літаки і захищати їх на випадок нападу лівійських літаків.

Цей наказ американське командування дістало після того, як лівійський диктатор Муаммар Каддафі заявив, що лівійські винищувачі будуть перехоплювати будь-який пасажирський ізраїльський літак, який летить над Середземним морем, і змушувати його приземлитися на території Лівії. М. Каддафі заявив, що це буде відповіддю на перехоплення лівійського пасажирського літака ізраїльськими літаками минулого тижня.

На Середземному морі перебуває Шоста фльота ЗСА, куди входять 26 військових кораблів, в тому числі два літаконосці.

Літаки-розвідники військово-морських сил ЗСА будуть попереджувати про небезпеку ізраїльські пасажирські літаки, а на випадок потреби американські винищувачі будуть підніматися в повітря, щоб перешкодити агресивним діям лівійської авіяції.

В попередніх, адресованому З'єднаним Стейтам Америки, міністер закордонних справ уряду Каддафі заявив, що лівійські винищувачі „всіми доступними їм засобами будуть давати відсіч" спробам перешкодити перехопленню ізраїльських пасажирських літаків. Лівійський міністер назвав Шосту фльоту „чужорідним тілом в Середземному морі".

На підтвердження своїх погроз Каддафі видав розпорядження провести повітряні і морські маневри на Середземному морі. Ці маневри будуть проходити в тій самій зоні, де два тижні тому відбувалися маневри американської військової фльоти, тобто біля затоки Сідра. Лівія і далі заявляє, що затока належить до її територіяльних вод, хоч З'єднані Стейти Америки та інші держави не визнають цих претенсій і вважають затоку Сідра міжнародними водами.

Папа закінчив свою візиту в Індії

Пуна, Індія. — Папа Іван Павло II закінчив свою 10-денну візиту до казкової, але рівночасно загадкової і матеріяльно бідної країни. Він відправив кінцеву торжественну Службу Божу тут біля Бомбею, де існують впливи гіндуського радикалізму, але не зважаючи на холодне відношення, яке тут і там відчувалося під час візити Папи в багатьох місцевостях Індії, послухати Папу прийшли понад 50,000 індійців, які з великим одушевленням слухали проповіді Папи.

Як у попередніх виступах, голова Католицької Церкви порушував три основні проблеми: проблему голоду, самодисципліни і послуху церковній й світській владі. Папа вважає, що священики, монаші чини, прицерковні організації та інші спомагаючі установи, повинні давати приклад на кожному кроці і на позитив них прикладах виховувати майбутніх примірних громадян Індії, країни, яка заслуговує на увагу з огляду на її прадавню історію і традиції.

У понеділок ввечорі, 10-го лютого ц.р., Папа і особи які його супроваджували у цій поїздці, відлетіли спеціяльним літаком до Риму, закінчивши тим самим цю небувалу подорож, спов нену багатьма контроверсіями, а навіть застрашуваннями вбити Папу. Хто стояв за цими застрашуваннями тяжко ще сказати, але враховуючи літепле привітання Папи в деяких місцевостях, особливо там де переважають гіндуси, вони могли походити з цих радикальних кіл.

З другої сторони, в багатьох місцевостях поява Папи викликала ентузіязм і тепле прийняття. Крім маленьких інцидентів, погрози гіндусів не здійснювалися на практиці. Тут відчувалась рука центрального уряду прем'єр-міністра Раджіва Ганді, який не бажав псувати престижу Індії в очах світу.

Особливо імпонували глибокі проповіді Папи до індійської молоді, яка бажає виходу Індії з ізоляції, перетворення її на модерну індустріяльну державу, введення нових форм соціяльного порядку. Цю істину зрозумів повністю Папа і у виступі до монашого зібрання він заохочував тих, що працюють на відтинку Церкви, прислухатися до здорових думок молоді в тій країні і студіювати глибше вчення Церкви, яка, як відомо, наголошує більше духові вартості і вказує на небезпеки теперішнього зматеріялізованого світу.

У СВІТІ

ЗАХІДНІ ДИПЛОМАТИ, акредитовані в Совєтському Союзі, кажуть, що совєтський лідер Міхаїл Горбачов плянує використати черговий з'їзд компартії також для пропаґандивних цілей. Він дав до зрозуміння, що на відкриття з'їзду КПСС будуть запрошені представники засобів масової інформації, совєтські і закордонні. Американські телевізійні компанії, одна перед одною намагаються отримати дозвіл для участи їхніх головних кореспондентів, які передаватимуть пропаґандивну параду відкриття безпосередньо з Москви.

РОДИНА АКАДЕМІКА Андрея Сахарова, відомого вченого в ділянці атомової бомби, з пізніше дисидента, якого совєтські офіційні чинники покарали ізоляцією у замкненому для закордонних відвідувачів місті Горькому, приблизно 250 миль від Москви, заявила в Бостоні, ЗСА, що британський часопис „Обзервер" заплатив 42,000 долярів за право виключного друку переданого підпільно А. Сахаровим листа, у якому він порушує цілий ряд цікавих проблем. Видавець і головний редактор „Обзервера" Доналд Трелфорд заявив кореспондентові місцевої газети „Бостон Ґловб", що він отримав листа від прибраних дітей Сахарова в Нютоні, Масс. Єлена Боннер, дружина А. Сахарова, яка перебуває в ЗСА на лікуванні, не мала нічого спільного з продажем цього листа і не бажала вмішуватись до цієї афери.

ЗВІЛЬНИВШИ АНАТОЛІЯ Щаранського, жидівського активіста, який був засуджений совєтським судом на 13 років за нібито співпрацю з американською розвідкою, совєтські речники є рішені дати також дозвіл на виїзд до Ізраїля його матері Іді Мілґром, хоч вона не була передбачена у плянованій вимінi в'язнів, яка, як відомо, відбулалася у вівторок, 11-го лютого. Західньонімецька газета „Більд", інформуючи про цю справу, пише, що покищо не відомо коли мама Щаранського прибуде до Єрусалиму, але в московських колах говорять про скорий дозвіл для неї на виїзд за кордон.

ПРЕЗИДЕНТ Р. РЕҐЕН НЕ ПОГОДИТЬСЯ НА ПІДВИШКУ ПОДАТКІВ

Вашінгтон. — Президент Роналд Реґен, виступивши у вівторок, 11-го лютого ц.р., на пресовій конференції в Білому Домі заявив у вступному слові і пізніше у відповідях кореспондентам що він ніколи не погодиться на підвишку федеральних податків і поставить вето, якщо Конгрес, маніпулюючи пропозицією бюджету, такі підвишки податків схвалить. Він обвинуватив Конґрес, зокрема Палату Репрезентантів, що вона вживає всяких заходів, щоб змусити Уряд поступитися і тим самим постуново ввести нове оподаткування, яке на думку урядових спеціялістів, може сповільнити ріст економіки і тим самим спричинитись до збільшення від сотку безробіття.

Під час півгодинної пресової конференції Президент порушив дуже багато важливих проблем міжнародної і внутрішньої політики. Головною темою, крім бюджету і зменшення витрат Уряду на внутрішні, переважно соціяльні програми, була справа президентських виборів у Філіппінах, яку кількаразово підносили у питаннях кореспонденти. Відповідаючи Р. Реґен заявив, що вибори в тій країні є суто внутрішньою справою філіппінців і ЗСА не будуть вмішуватися до їхніх внутрішніх справ, а після виборів будуть співпрацювати з кожним президентом, бо в інтересі ЗСА і Філіппін є не занедбувати такої співпраці з огляду на безпеку обидвох країн.

Раніше, ще перед пресовою конференцією, президент Р. Реґен проголосив, що до Манілі поїде зі спеціяльною місією амбасадор для спеціяльних доручень Филип С. Габіб, який свого часу був посередником у розмовах між Вашінгтоном і країнами на Близькому Сході. Він спільно з іншими американськими представниками з амбасади, постарається зібрати точні інформації про ситуацію у Філіппінах і тоді Уряд ЗСА займе своє становище до таношньої ситуації. Президент виразно підкреслив, що покищо ще відбувається підрахування голосів Білий Дім не бажає встрявати у справи виборів чи складати будь-які заяви в тій справі.

Відповідаючи на запитання кореспондента чи звільнення совєтськими чинниками жидівського активіста Анатолія Щаранського, засудженого совєтським судом на 13 років за нібито співпрацю з американською розвідкою, є черговим совєтським пропаґандивним трюком, Р. Реґен дуже обережно відповів, що він, мовляв, не знає правдивих мотивів совєтського потягнення, знає тільки, що після женевської зустрічі на вершинах з СССР виїхали на Захід також інші особи і тому треба сподіватися поліпшення відносин на відтинку прав людини не тільки в Совєтському Союзі, але також в інших комуністичних країнах.

Крім згаданих Президент порушив ще проблеми Лівії, витрати Пентагону, пляновану другу зустріч на вершинах у ЗСА та багато інших справ.

В АМЕРИЦІ

З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ АМЕРИКИ наклали в Раді Безпеки ОН вето на антиізраїльську резолюцію, яка осуджує Ізраїль за перехоплення лівійського пасажирського літака. В резолюції говорилося, що це був акт повітряного піратства. Десять країн проголосували за резолюцію. Австралія, Англія, Данія і Франція в голосуванні участи не взяли. Амбасадор ЗСА в Об'єднаних Націях Вернон Волтерс сказав, що хоч З'єднані Стейти осуджують дії Ізраїля, однак вони не можуть підтримати резолюцію, яка відкидає право перехоплювати літаки у виняткових випадках.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ ЗСА Джиммі Картер, який робив поїздку по країнах Центральної Америки, зустрівся в Манагуа з міністром оборони сандіністської хунти Умберто Ортеґою Саавєдром і міністром внутрішніх справ Томасом Борґе. Дж. Картер повідомив їх про свою зустріч з лідерами антикомуністичних партизанів в Нікараґуа, з якими він бачився в Коста Ріці, і з опозиційними марксистськими урядові лідерами, з якими він розмовляв у Манагуа. Після зустрічі з двома міністрами колишній президент відмовився відповідати на запитання репортерів. Він сказав лише, що „зустріч була корисною". Картера супроводжували в поїздці його жінка Розалин і Роберт Пастор, відповідальний працівник Ради Крайової Безпеки ЗСА в роки президентства Картера.

ЛАВА ПРИСЯЖНИХ ВИЗНАЛА Леррі Чіна винним в шпигунстві на користь комуністичного Китаю на протязі понад 30 років. Після наради, яка тривала три з половиною години, було оголошено, що Л. Чін винний в усіх 17 висунених проти нього обвинуваченнях. Він є одним з 11 американських шпигунів, заарештованих у минулому році, але першим в історії ЗСА агентом, який працював на користь комуністичного Китаю.

АМЕРИКАНСЬКІ КІНОСТУДІЇ Парамавнт пікчерс і Юніверсал пікчерс підписали в Пекіні з корпорацією Чайна фільм контракт на показ американських фільмів. Американські фільми будуть висвітлюватися на екранах 23,000 кінотеатрів у містах і селах. В минулому році в Китаї було продано 25 більйонів квитків. Корпорація Чайна фільм має намір висвітлювати щовесни до десяти американських фільмів на рік. Представник корпорації Йонмин Лу, який перебуває тепер в Лос Анджелесі, сказав, що в найближчому часі корпорація підбере американські фільми, які після переклад будуть показані в Китаї.

ЗАВЕРШИВШИ ТРИДЕННУ візиту до Москви і повернувшись до ЗСА, сенатор демократ Едвард Кеннеді відповів на запитання репортерів. Він сказав, що передав совєтському урядові список з прізвищами 25 совєтських жидів, які добиваються виїзду з СССР. За словами сен. Кеннеді, совєтські офіційні особи заявили, що його прохання буде розглянено і вирішено відповідно з діючими законами. Сенатор сказав, що „погляди Горбачова на проблему еміграції більш терпимі, ніж точка зору попередніх лідерів", і що він, Кеннеді, буде продовжувати активну діяльність, спрямовану на забезпечення права вільного виїзду з Совєтського Союзу.

САНДРА БОДЖЕР, перша в світі жінка, якій два місяці тому було пересаджено серце, померла в шпиталі. Причиною смерти, як вважають лікарі, стало вірусне інфекційне захворювання, на яке звичайно хворіють ті, які перейшли хірургічні операції з пересадженням того чи іншого органа. Офіційний шпитальний адміністратор сказав, що покищо не відомо, чи була хвороба, що стала причиною смерти С. Боджер, викликана тим же вірусом, який привів до серцевого захворювання, що викликало необхідність пересадження серця.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Відворот від диктатури

В останніх тижнях у різних пунктах земного ґльобу або переведено переворот, що повалив існуючий там диктаторський режим, або яскраво виявився масовий настрій місцевого суспільства — ворожий існуючій диктаторській системі. Ми вже звертали увагу на відворот від суворого марксизму-ленінізму в суходільному Китаї із реформами до лінії демократично-капіталістичного устрою. Заламався комуністичний уряд у Південному Ємені, приїздив до Америки з просьбою дати допомогу рухові спротиву в африканській Уґанді, де диктаторсько-комуністичний режим спирається на військо Куби. Вибори на Філіппінах, без уваги на їх остаточний вислід, якого нема ще в хвилині писання цих рядків, виявили наявно, що філіппінці в масі „мають досить" диктаторського режиму президента Маркоса. А на маленькому острові Гаїті на Караїбському морі таки провалився диктаторський режим Жана Кльода-Дювалє, який вже втік відтіль і тимчасово опинився у Франції, яка дала йому і його родині та найближчим співробітникам політичний азиль.

Названий диктатор на Гаїті одідичив владу після свого батька, маючи 19 років. За свого 17-тирічного панування виявив себе трохи кращим за свого батька, який був жорстоким тираном, але все одно не визнавав опозиції і був солідарним із своїм покійним батьком у політиці здирства і збагачування себе на кошт народу. Фахівці обраховують маєток молодого ще Жана Кльода Дювалє на 50 мільйонів долярів, тоді, коли Гаїті найбідніший острів цілого Караїбського архіпелагу. Гаїті — величиною стейту Меріленд, з кругло вісім мільйонами населення, було французькою колонією, але в ході сторіч переходило під різні правління і мало також владу Америки в 1915 - 1934 роках.

Тамошньою офіційною мовою є мова французька, але поважні впливи зберегла там і Америка, яка проте не могла переконати Дювалє — ані батька ані сина — щоб не грабували до своєї кишені народного майна. Після провалу його влади юрба мстилася на членах вірної диктаторові міліції і є багато вбитих. Новий уряд звільнив з в'язниці всіх політичних в'язнів, а колишній голова організації, яка боролася за людські й громадянські права, вийшовши з в'язниці, став міністром справедливости.

Цей відворот від диктатури в сторону парляментаризму — це добрий знак. Цей рух тим більш характеристичний і додатній, що відбувається в країнах географічно віддалених, нескоординовано, самотужки, спонтанно. Гаїті — маленька країна й мілітарно не може аж ніяк рівнятися такій потузі, якою є Совєтський Союз. Проте навіть упадок маленького диктатора Дювалє на Тагіті — це неприємна для Кремлю подія, бо вказує на здорову реакцію людей, які з природи не люблять невільництва. Тому можна було почути в останніх днях розумні і тверезі голоси фахових телевізійних коментаторів, які в подіях у суходільному Китаї, на Філіппінах чи Тагіті добачують наявні познаки, що не збережеться диктатура й у Совєтському Союзі. Ті, які виключають тамошню еволюцію — не можуть на 100 відсотків передбачити, що саме спричинить заламання большевицького режиму. Але те заламання напевне прийде.

Ярослав Курдидик

НАЙМОДЕРНІШИЙ ШПИГУНСЬКИЙ ЦЕНТР СССР У ВАШІНҐТОНІ

Засоби масової інформації, так були заабсорбовані останнім трагічним випадком міжпростірного корабля „Челленджера", що, після багатьох тріюмфальних міжпростірних полетів усіх його побратимів, закінчився потрясаючим смертельним епізодом цілої астронавтичної обсади, що чимало теж важливих ґльобальних вісток начебто „приблідли" на мент своєю вагомістю.

Також не мало вітру перебрав був із „політичних вітрильників" вельми цікавий „словесний двобій" між ЗСА і Лівією, або уточнюючи, між радіо-телевізійними дебатами і архіпротектором світового тероризму — Муаммаром Каддафі. Мабуть, усі видці із телебачення звернули увагу на розброюючо наївний, чи пак ґротесковий момент, у якому цей малокаліборовий військовий задаваха із претенсіями на вождя усього арабського світу — із невеличкого стежно-охоронного прибережного човна, із затисненим в обуренні кулаком, відгрожувався відплатою, могутній шостій Фльоті, яка саме тепер, відбуває свої морські маневри в обширі Лівії.

Але посеред цього не меркнуть і не маліють своїм значенням випадки, які хоч поміщують в собі неоцінимy вагомість, через недостачу зацікавлення ними, а може і понадмірне їхнє засекречення рідко коли находять належну їм увагу та оцінку. Якраз тепер попала на сторінки деяких журналів афера, яку слід було б поставити на межі — між „мітом і дійсністю".

Один член із кіл ФБІ заявив, що ЗСА не могли зробити собі більше „ведмежої прислуги" й нанести неймовірної оборонної шкоди, як ця, що вони погодилися відступити десятьакрову площу на північ від Джорджтавну в мешкальному дистрикті, на якому совєти збудували дев'ятьповерховий будинок для свого дипломатичного персоналу, школу і повноціле спортове влаштування для вжитку всіх мешканців.

Крім того, споруджено ще на цій площі восьмиповерховий окремий адміністраційний будинок. Усі будинки разом обведені високим муром з електронічною системою, а все це додатково охороняє теж повних 24 години совєтська спецслужба. І якраз саме під цю пору, цей осідок Амбасади СССР, передістався до громадського відомства, з якого виходить, що вищезгаданий комплекс совєтських будинків є централею шпигунського зосередження і повної діяльности, дослівно в самому серці столиці, а своїми технологічними щупальцями продістається і посягає у найважливіші державні засекречення ЗСА.

Побудований на одному із пагорбів північнозахідного Вашінґтону, він положений дослівно так, що з нього можна розпростерти „повітряну контролю над цілою столицею". Весь цей домінуючий комплекс будинків, вивінуваний у високо заавансовану електронічну підслухово контрольну мережу, створює для КҐБ і „ҐРУ", одну із найцінніших розвідчих позицій у Вашінґтоні.

Якраз, — згадується у пресі, — минуло саме 10 років із того часу, як ЗСА і СССР договорилися про обопільні побудови зовсім нових приміщень для своїх амбасад — у Вашінґтоні і Москві. В основі домовлення було окремо встановлено, щоб оба уряди продали один одному будівельні площі, а про будови була дуже важлива клявзуля, що для відвернення будь-якого підозріння у вмуровуванні електронічних засекречених пристроїв — було дозволено імпортувати своїх власних будівельних робітників усіх спеціяльностей.

Створюється нестерпна ситуація, бо з одного боку в ЗСА говориться, а зокрема у „ліберально-пристосувальних" джерелах, пропаґується нормалізацію політично конструктивних спілкувань із СССР, то з другого боку виявляється, що совєтська шпигунська сітка на терені ЗСА досягає своїх кульмінаційних вершин. Бо ось тепер, після найосновнішої перевірки американських розвідчих фахівців і окремих „кодових електронічних специялістів" виявляється, що саме цей совєтський адміністраційний будинок у своїй поємистій споруді, вивінуваний наймодернішим електронічним обладнанням, скерованим просто на Державний департамент ЗСА, Білий дім, Пентаґон, а головним чином на головну квартиру Сі-Ай-Ей у недалекій Лонґлі, Ва.

Варто теж відмітити, що на північ від комплексу совєтської амбасади стоять мікрохвильні американські вежі для усіх трансмісій з Вашінґтону, а в не понадмірному віддаленні, приміщені західньонімецька, британська і французька амбасади.

На закінчення варта ще буде наголосити, що у підборі площ під вищезгадані обидві амбасади, Москві припала площа на пагорбі у Вашінґтоні, із якого можна ідеально виловлювати і призбирувати, може в дечому і найбільше засекречені вістки — під час коли Америці припала площа дуже низько положена, а хоч вона і положена в самому центрі Москви — то це колишнє осушене багнище, на додаток оточене високими будинками, так, що для використовування американської амбасади із такою самою ціллю, як це роблять совєти у ЗСА — безвартісна льокація.

Роман С. Голіят

СПОСТЕРЕЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ВЛАДИКИ В ПОЛЬЩІ

„Візитація Арх. М. Марусина вірних східніх обрядів у Польщі"-Пам'ятка Архиєрейських Відвідин. Рим. 1985. 168-сторін.

II.

Священиків греко-католицького обряду є 39; так званих бірітуалістів — (священики латинського обряду) — 4; вірних — коло 400,000; семінаристів у Люблині є 23; Отців Василіян — 16; Сестер Служебниць — 87; Василіянок — 16; Йосифінок — 34; вірменської спільности: вірних коло 15,000 (Вірмени, які поселились в Ґданську, це колишні землевласники з Буковини).

Решта книжки — це проповіді Владики Мирослава українською і польською мовами й вітання його польськими Владиками й духовенством, представниками українських громад і українськими мирянами.

Владика відвідав Варшаву, Ченстохову — і в своїй проповіді сказав що Свята Ікона Чудотворної Матері Божої перебуває там від 600 років. Прийшла вона тут зі Сходу, аж із самого далекого Єрусалиму, через Константинополь, а пізніше через давню Русь, Гошів, Вроцлав Леґніцу, Ополє, Ґлівіце, Вадовіце — місце народження Папи, Освєнцім, Краків, Тернів, Криницю, Перемишль, Команче, Янів Любельський, Замость, Холм, Костомлоти, Кошалін, Білий Бір, Ґданськ, Ольштин, Ґурово Ілавецьке, Венґожево, Бялисток, Супрасль, Біловежу й поворот з Варшави до Риму.

У своїх проповідях Владика Марусин пригадував присутнім про спільне минуле українського й польського народів, минуле, яке має 400-річну історію. Наш нарід не тільки є в межах своєї рідної батьківщини, але по цілому світі. Куди ви не прийдете, побачите українські церкви: в далекій Канаді, Південній Америці, Бразилії, Арґентині, або аж у далекій Австралії. Відвідував Владика Марусин наші поселення у вільному світі з Верховним Архиєпископом Йосифом у довгій подорожі 5 місяців. Східні Церкви є сьогодні й в Америці, тобто ЗСА, в Канаді, в Бразилії, в Арґентині, а навіть у далекій Австралії. Святий Отець, маючи ту велику журбу за всі Церкви, покликав до себе також помічників, щоб йому допомагали у тій апостольській відповідальності, у тій великій пастирській службі. І серед тих помічників знайшов собі також і сина з українського народу, і дав йому те завдання, ту службу, щоб він служив вірним усіх Східніх Церков, так єпископам і священикам, як усім вірним.

Владика Мирослав згадує, що на цю свою візитацію він чекав 40 років. Він думав, що ця його візитація відбудеться у його родинному селі Княже, коло Золочева, але „Господь Бог пересунув Золочів, Княже, Тернопіль тут до Ополя. Також, що я бажав відвідати, сьогодні сталося". Він згадує, що ми разом з поляками переживали тяжкі часи, ще від татарських навал у XIII сторіччі, які в тому часі зруйнували старий Київ, міста на Україні й дійшли аж тут на леґніцькі поля, де згинув Генрик Побожний. „Ви самі знаєте, як та історія йшла на протязі віків і як вона ще тепер виглядає". Наші батьки збудували в Києві Святу Софію руками славного Ярослава Мудрого, вона нині музей. Збудували вони манастирі й скільки їх було, а нині всього три-чотири залишилось по Україні. Святий Отець, як найвищий пастир, знає всі ваші справи; говорив Владика — „Тому будьте доброї думки. Знаю, як іноді Вас болить серце, коли Ви дивитеся на різні труднощі. Минуле було сумне, але вже проминуло, а ми маємо жити в сучасності... Серце Ваше стискає біль і жаль, що в деяких старинних церквах XVI і XVII-го сторіччя повибивані вікна, вітер віє".

Висвячуючи п'ятьох дияконів у церкві Серця Христового в Перемишлі, Владика у своїй проповіді сказав, що цих слів не чулося вже в отому княжому городі Перемишлі коло 40 років. Приїхавши сюди, Владика Марусин віднайшов архиєрейські ризи, митру і жезло бл. п. єпископа Йосифа Коциловського й висвятив дияконів, а відтак священиків. Він згадував також, що по 40 роках він перший раз станув на своїй рідній землі. Жалував, що не мав змоги поїхати на Підлиську Білу гору, щоб там віддати честь славному Маркіянові; Владика Мирослав походить майже з цієї самої місцевості, що наш поет, бо батько його Семен був парохом у Княжому.

У цій тяжкій трагедії для нашої Церкви, ми у широкому світі не пропали, але маємо приблизно 20 наших Владик. Оглядаючи Лемківщину й Бескиди, Владика дякував отцям митратам, синам цієї землі, які

(Закінчення на стор. 3)

Анна Власенко-Бойцун

Андрій Первозванний

Р. Володимир „Андрій Первозванний" (історична повість) Видавництво Юліяна Середяка, Буенос-Айрес, 1984, стор. 263.

Книжка нашого загальновідомого письменника Р. Володимира — д-ра Романа Кухаря належить до релігійної історіографії. Вона складається з п'ятнадцяти розділів і додатку, який вміщає його наукову довідку про св. Андрія „Шляхами апостольської місії в Україну св. Андрія Первозванного у світі джерельної літератури" і резюме англійською мовою. Остання була вже друкована в Збірнику на пошану д-ра Володимира Янева — Symbolae in Honorem" в 1983 році.

Кожний розділ попереджений епіграфом, властиво позатекстовою антиципацією вибраною з різних релігійних та історичних текстів: з Євангелії візантійського „Наррато", „Діянь Апостолів", з „Повісті временних літ", „Історії русів", „Книги битія українського народу", з „Літопису Самійла Величка", з апокрифів, леґенд і поезій різних авторів.

Книжку попереджує вступне слово д-ра Івана Овечка, в якому подані інформації про попередню творчість Р. Володимира.

Повість починається в Ахаї, де св. Андрій проповідує науку Христа, любов Бога й ближнього, здобуваючи багато неофітів, звичайних греків і римських наїзників-патриціїв, між ними і жінку намісника Еґеата, за що він мститься і наказує прив'язати апостола до хреста. Після довгої муки на хресті, півмертвого апостола звільняють навернені християни, переляканi бурею і повінню. Молитва апостола й неофітів припинює повінь і це чудо дозволяє Андрієві продовжувати його місійну працю.

Хоч Апостол Андрій хотів їхати до Херсонесу, під час плавби по Чорному морю на судно напали пірати, з рук яких визволив Андрія бористенський сотник Ярій. З ним, на його ж байдаку, подався Андрій горі Дніпром аж до гирла Росі, де проживав Ярія Громили рід. Тут заприязнився апостол не лише зріднею Ярія, але також і з волхвом Тимотеєм, з яким проводив розмови на релігійні й історичні теми. Діти Ярії та їхні друзі полюбили Андрія, і його розповіді про Христа; його науку любови Бога й ближнього. Саме з ними вийшов апостол на верх гори і поблагословив її:

„Перегодя рішив Андрій пробратись усім разом на ті вершини, а вийшовши згодом на сам верх, продовжав навчати:
— Це й наша перша церква отут, під відкритим склепінням небес, — урочисто звідомляв юних своїх послідовників.

Опісля спорудив Андрій з порозкиданого бурею галуззя хрест, поблагословив ним усе розлоге довкілля, увіткнув його у щілину кам'янистого ґрунту, клякнув і почав уголос молитися Богові.

Ученики й собі стали навколішки, повторяючи за Андрієм, слово за словом, рядки його молитви. Наприкінці розвів Андрій широко руки і, звівши очі до неба, глибоко з чуттям мовив:

— Дай, о Господи, щоб тут розрісся новий Київ, аби став непохитно Твій вівтар тут і щоб утвердилось Твоє велике святе ім'я в цьому ж Божому городі й по всьому світу, на віки вічні!"

(стор. 112-113)

У Ярієвій оселі провів Андрій весну, придивлявся до життя полян, брав участь у святі Купала, а після жнив в товаристві бувалого провідника Гната й дружинників сотника Ярія, вирушив проповідувати Христову правду між спорідненими племенами над річкою Прип'яттю.

Під час їхньої відсутности на оселю Громилів напали кочовики, зруйнувавши оселю, забрали в полон жінок і дітей. За ними в погоні вирушив Ярій Громило східніми берегами Дніпра, а отець Андрій поплив вниз Дніпром з молодшими дружинниками. Після довгих шукань і переговорів знайшов отець Андрій доньку Ярія-Ладійку та й інших захоплених кочовиками жінок і дітей. І так щасливо закінчується місія отця Андрія серед полян, деревлян та й інших давніх племен.

Поруч молитов, міркувань і проповідей апостола Андрія знайде читач цікаві дискусії його з поганським вождем Тимотеєм, дідом Небідою — проповідником громади, і молоддю, яка горнулася до проповідника братньої любови.

В книжці Р. Володимира змальовані вміло старинні звичаї наших предків, які ілюструє автор численними піснями, особливо купальними, веснянками та поезією і своєю, й інших поетів.

Ця релігійна книжка є цінним вкладом в українську релігійну літературу. Вона повинна стати лектурою в українських школах та й в українських хатах, бо в ній найкраще змальовані початки християнства на нашій землі.

Книжку в ціні 15 дол. у твердій обкладинці можна замовляти, пишучи на адресу: K. Kuchar, 2402 Canal Blvd., Hays, Kansas, 67601.

Андрій Коваль

НА ДАЛЕКІЙ УКРАЇНІ

Під таким заголовком відомий польський історик Владислав Сєрчик видав у 1984 році дуже цікаво написану книжку про долі і недолі козацтва від його початків до часів з-перед повстання Богдана Хмельницького, при чому автор не зарікається, що не напише продовження цієї книжки.

Варто тут запримітити дуже відрадне явище, що останніми роками історії України дуже везе в польській історичній науці. А ще більш відрадно, що в тих книжках автори притримуються наукового об'єктивізму, хоча на всі події менше або більше пов'язані з історією Польщі, дивляться очима польського громадянина і патріота.

Колись говорилося, що історію України раніше писали нам поляки, а пізніше цю функцію перебрали від них росіяни, але воно тепер, мабуть, уже не відповідає правді, бо й українські автори все більше видають книжок присвячених історії України, а й поляки не хочуть пасти задніх. Може тільки кількісні пропорції між польсько і російськомовними а не українськомовними науковими публікаціями є ще для нас незадовільні. Очевидно, мова тут про відносини там, на рідних землях, а не в еміграційних умовах.

На користь польських істориків можна в наш час записати більший об'єктивізм у подачі та інтерпретації історичного матеріялу. Правда, в синтетичних опрацюваннях історії України типу підручникового автори, як правило, мусять притримуватися канонів усталених позанауковими органами і так сталося, наприклад, з „Історією України", що її В. Сєрчик видав у 1979 році. Але в умовах насильного нав'язування усім „братнім соціялістичним країнам", російсько-імперської комуністичної ідеології, авторам історичних праць можна робити серйозні закиди, коли вони, догоджуючи позанауковим чинникам та інтересам, перестаруються підмінювати наукову правду офіційними, актуально-політичними тезами чи лозунґами. Треба признати, що сучасних польських істориків, з вийнятком одиниць, до цієї групи зарахувати не можна.

До таких праць можна зарахувати книжку Ришарда Пруса, видану в минулому році п.з. „Святоюрський Владика", присвячену" Митрополитові Шептицькому. До того часу Р. Прус був відомий як автор публіцистичних статтей, поміщуваних у різних часописах, в яких громив українських буржуазних націоналістів, особливо коли вони були в духовних рясах. Пишучи цю книжку він, мабуть подумав про це, що крім партійно-поліційного пропаґандиста, яким він мусить бути нащодень, він також має амбіцію зарахувати себе до кіл учених і що та приналежність зобов'язує його послуговуватись не тільки науковим словництвом, але й методологією. Попри всі закиди, які можна йому зробити, заслугою його буде те, що він перший порушив дуже делікатну тему в польських умовах, особливо, коли врахувати, як насвітлюють проблематику Греко-Католицької Церкви за східнім кордоном Польщі.

У польській історичній науці публікації, що торкаються України, стали частіше появлятися після 1970 року. Був це період, коли Ґомулку, на пості першого секретаря партії, заступив Ґерек зі своєю політикою відкриття кордонів для західньої науки, а ще більше — для західньої валюти.

Для прикладу згадаю про кілька книжок, які побачили світ у тому періоді. В. Сєрчик, крім згаданої вже „Історії України", видав книжки про Петра І Катерину II та про північну війну під заголовком „Полтава 1709 р.", в яких багато місця відводить українській проблематиці. З. Вуйцік, відомий з дуже популярної колись книжки „дикі поля в огні", видав у 1971 році працю „Історія Росії 1533 - 1801", в якій також дуже часто заторкає українську проблематику. Він же підготовив до видання спогади Ляссоти і Бопляна, що вийшли в 1972 році однотомником п.з. „Еріка Ляссоти і Вільгельма Бопляна описи України". В тому ж році появилася книжка Р. Тожецького „Квестія українська в політиці III Райху".

Рік пізніше вийшла праця Є. Радзєйовського: „Національний і революційний рух на Україні в період діяльности Центральної Ради". Він же видав книжку про діяльність КПЗУ, але ця тема не викликала зацікавлення і книжку ще донедавна з великим трудом продавали по символічній ціні 5 золотих.

У 1874 році І. Табісь видав книжку: „Поляки в Київському університеті 1834 - 1863 рр.", в якій українському читачеві цікаво прочитати про відносини польської шляхетсько-інтеліґентської молоді до українського питання.

Знаний популяризатор історії Польщі та України Л. Підгородецький видав у 1976 році двотомник: „Нарис історії України", а в 1982 році також популярну „Історію Києва" (під офіційний ювілей 1500-ліття української столиці).

У 1979 році вийшли друком дві докторські дисертації про національну політику польського уряду в міжвоєнний період. Перша - це А. Хойновського: „Концепції національної політики польських урядів в роках 1922 - 1939" і друга — це М. Папєжинської-Турек: „Квестія українська в польському сеймі в роках 1922-1926. Мабуть, ще й досі лежить в машинописі докторська дисертація про „Міжнародні аспекти справи Східньої Ґаліції". Відомий дослідник українських справ між двома світовими війнами і під час німецької окупації згадуваний вже Ришард Тожецький вже від кількох років носиться з машинописом своєї габілітаційної праці але покищо без перспективи побачити її в книжковому виді.

Для більшої повноти образу згадую, що в минулому році появилася друком докторська дисертація Тереси Хинчевської-Геннель: „Національна свідомість української шляхти і козаччини від кінця XVI до половини XVII ст.", про яку я писав в минулому році в „Свободі".

Отже за панування Ґерека та його престолонаслідників бували роки, коли насильно припинювано появу друком праць з історії України. До речі, польські історики, які спеціялізуються у нашій історії, не мають вдома найлегшого життя. А не зважаючи на те раз частіше, а раз рідше, випускають вони друком книжкові публікації, яких українські совєтські історики могли б їм позавидувати (коли б їм можна було це голосно робити) і щодо підбору тем, і щодо ставлення питань.

А тепер вернімся до книжки В. Сєрчика: „На далекій Україні". То не є праця наукова, але вона вимагає від польського читача (на якого й розрахована) деякої підготови. Вона є, і треба те особливо підкреслити як добру прикмету, вдалим поєднанням опису козацького побуту з описом подій політичних, мілітарних і релігійних. Багато місця приділено в ній відносинам польсько-козацьким та татарсько-турецько-козацьким.

Книжка складається із 13-ох розділів, а їх побудову, як конструкцію цілої праці, можна схарактеризувати, подаючи перелік тем в будь-якому розділі. Наприклад, розділ четвертий має такий підзаголовок: Христофор Косинський, Вибух повстання; Битва під П'яткою; Смерть Косинського; Справа гетьманського титулу; Круг і рада козацька; Вибори старшин; Ще про гетьманський титул; Козацька старшина: військова (генеральна) і курінна; Положення черні. А в розділі дванадцятому обговорюється такі теми: Козацькі залицяння та любов; Подружжя; Весільні звичаї на Україні; Смерть; Похорон старшини; Виконання точок Куруковської угоди; Козацькі посольства до короля; Виправи на Крим; Спори в лоні козацтва; Бунт Тараса Федоровича; Козаччина в часі безкоролів'я після смерти Зиґмунта III.

Автор, стверджуючи, що досьогодні минуле України і Козаччини викликає в уяві пересічного поляка картини подій, які так пластично й по-мистецьки намалював Сєнкевич у повісті „Огнєм і мєчем", доказує, що дійсність була зовсім інша. „Не бракувало в ній гумору, радости та веселости, але також жалю, й суму і розпачі. За свобідне життя часто платилося сльозами та кров'ю, а за демократичними інституціями скривалася глибока суспільна нерівність. Прекрасна, буйна природа, яку не раз описувано, зуміла людям добре дошкулити, а геройські вчинки оплачувалося життям".

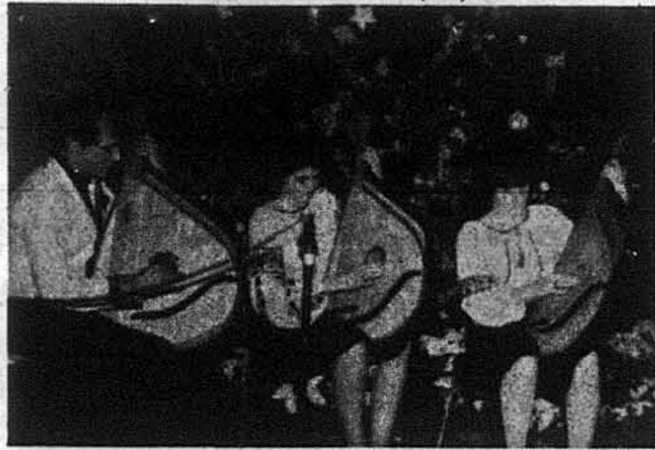
Крім цього автор обіцяє впровадити читача в світ козацьких звичаїв, вірувань, нездійснених ідеалів, та внутрішніх суспільних відносин.

У XVII сторіччі козацтво стало носієм ідеї української державности. Коли, одначе, виявилося, що вибороти повну самостійніть неможливо, козацтво робить спроби заключати тактичні договори з Московщиною або Туреччиною, що зразу викликало протидію зацікавлених сторін. „Якщо козакам вдалося наблизитися до Московщини, — пише автор, — зразу наступало

(Закінчення на стор. 4)

Бандура,..

(Закінчення зі стор. 1)

Тріо бандуристів в музеї (зліва): Вілліям Валер, Реджіна і Юлія Саладіно.

бандура.

Ця бандура є одною з багатьох виробів Олексія Пошиваника з Чикаґо, на якій спочатку він вчив своїх та інших молодих дітей початки гри на бандурі.

Заступник куратора історії в музею Лазар Брикін, якому передали бандуру, є добре ознайомлений з Україною. Він радив представникам української громади, щоб вони постаралися додати до музею української хати „Кобзар" Тараса Шевченка і „прекрасні українські писанки".

Знання і зацікавлення українською тематикою керівниками музею приємно вразило присутніх українців. Ідучи на зустріч зверненням музею, до української виставки конечно треба б додати також і українські ікони й першу українську друковану біблію, сєбто Острозьку біблію (копію, репродукцію чи інформації) „Додаток українських ікон і біблії до виставки в американському музею до 1000-ліття Хрищення Руси-України більше зробить користи чим усі наші промови поміж нами", — ствердив один з присутніх.

Є надія що знайдуться знавці, які постараються збагатити виставку української хати в американському публічному музеї в Мілвокі.

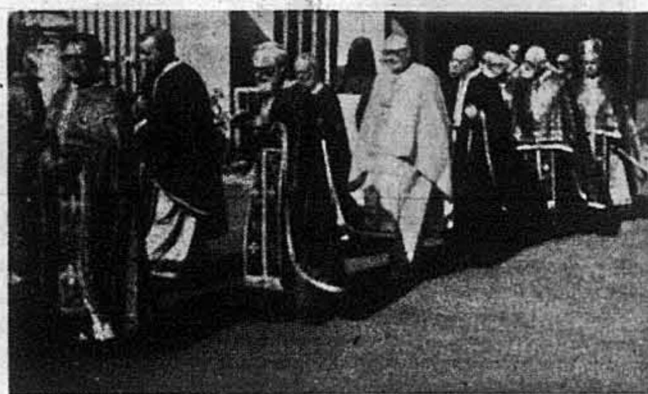

У ПАЛЄРМО, ІТАЛІЯ, розпочався найбільший в історії судовий процес проти членів мафії, на якому судитимуть 474 обвинувачених злочинців, що займалися контрабандою наркотиками, золотом, діямантами та іншими вартісними речами. При тому вони замордували 90 осіб. Поліція і працівники державної служби безпеки все ще ведуть розшуки за 115 членами мафії, які скриваються, або тимчасово покинули країну. Судова заля, збудована для цього процесу коштом 17 мільйонів долярів у формі бомбосховища, а підсудні сидять у 30-ох загратованих клітках хоронених озброєними поліціянтами. Лідер цієї банди Лючіяно Ліггіро, сидить під час процесу сам у будці ч. 23, а біля нього в сусідстві, піднявши гордо голову, сидить так званий „головний касир" мафії Піппо Кальо. Процес триватиме кілька місяців і притягає велику кількість кореспондентів з багатьох країн світу.

Проща до Риму, Люрду та Фатіми

Процесія до крипти зі собору св. Софії в Римі

На могилі бл. п. Симона Петлюри панахиду служить отець В. Пелех

Два роки тому я щасливо вийшов із складної операції. Перед і після неї я та моя родина щиро молилися за заступництво Слуги Божого Андрея та ісповідника віри ігумена Климентія перед Всевишнім. Тоді я зробив обітницю відбути прощу до чудотворних місць, як подяку за вислухані молитви та просити Пречисту Діву Марію за прославу вищезгаданих заступників, за волю української Церкви та народу, а також за дальшу опіку моєї рідні.

В Римі замешкав я в Патріяршому домі, де перед образом Жировицької Богоматері відслужив п'ять Служб Божих, а також при престолі св. Йосафата в Базиліці св. Петра одну Службу Божу за згаданий обіт. В днях 6-го, 7-го й 8-го вересня співслужив у зворушаючих Архиєрейських Службах Божих та Панахидах за душі бл. п. Патріярха Йосифа і Тараса Чупринки. В тих Богослуженнях брали участь Владики: Патріярх Мирослав, Марусин, Корнеляк, Прашко, приблизно 30 священиків з різних країн (з ЗСА було, на жаль, лише трьох священиків), багато Сестер та біля 500 мирян. Всі глибоко переживали не віджалувану втрату бл. п. Патріярха Йосифа та героя УПА.

Очікуючи на „римські дні", мав я час відвідати музей, катедру та різні пам'ятники у Фльоренції. Також оглянув музей та відкопані руїни міста Помпеї. Не забув я відвідати цвинтар в Монте Касіно, де знайшов багато могил з українськими прізвищами й відправив Панахиду за всіх українців, поляглих не за нашу, але чужу справу. Варто було б зробити список наших вояків на цьому цвинтарі.

Після тризни та концерту в „Домус Пачіс" поїхав я до Люрду. Відійшовши від залізничної станції кільканадцять метрів, зразу побачив золоті копулі нашої, мов писанка, церковці. Після півгодинного ходу я завітав до вітальні, де сердечно зустріли мене Сестри Ізидора та Стефанія. Церковця збудована за проєктом архітекта Німціва та завдяки жертвенній праці оо. Прийми, Когута та Салевича і, очевидно, за пожертвами українців з цілого світу. Пишається вона на височині, звідкіля можна бачити гарний краєвид Люрду та довколишніх гір. Мабуть, кращого місця для неї було б важко знайти. При церковці є ще дім, в якому є 14 кімнат для гостей, кухня, їдальня і т. п.

Довідався я, що завдяки старанням Владики Михаїла Гринчишина буде придбаний сусідній готель для вигоди наших паломників.

Того ж дня, після моєї Служби Божої в намірені архітекта, отців-будівничих, Сестер та жертводавців, місцевий латинський священик відслужив Св. Літургію для довколишніх мешканців-паломників. При цій нагоді вони запізнаються з українською Церквою, обрядом та нацією при помочі відповідних брошурок та роз'яснень Сестер. Завдяки Сестрі Ізидорі я дістав дозвіл відслужити українську Службу Божу в „Ґроті" на слідуючий день в шостій ранку. Треба пам'ятати, що в літню пору, коли приїжджають сотні священиків з цілого світу, важко є одержати „місце" в „Ґроті" для відправи. Наприклад, після мене служив Св. Літургію священик з Кореї для своєї групи.

Надворі ще царила темрява, яку близько „Ґроти" освітлювали сотні свічок. Я здивований побачив багато прочан, які очікували на мою Службу Божу, яка була оголошена на спеціяльній таблиці. Служили мені наші Сестри, які навіть співали дует під час Св. Причастія. Мав дещо клопоту з уділенням Св. Дарів, тому що мусів вияснювати вірним (в трьох мовах), як приймається ці Дари під двома видами. Всі присутні бажали приступити до нашого Св. Причастія, на жаль, я мав лише біля 80 частиць. Вирятував мене з прикрої ситуації латинський священик, який запричащав решту вірних з наперед освяченими Дарами, які держаться в кивоті. Після Служби Божої прочани розпитували мене про український обряд, Церкву, народ та про бл. п. Патріярха Йосифа. Я очевидно давав пояснення та поручав відвідати нашу люрдську церковцю, де можуть одержати відповідну літературу.

Наша церковця неначе острів серед чужого моря, куди прямують наші паломники з усіх сторін світу. Вона веде велику роз'яснювальну працю серед чужинців про наше релігійне та національне життя.

З Люрду через Піринеї від'їхав я до Фатіми в Португалії. Вірю в Божу опіку надо мною протягом цілого мого життя, тому що я спізнився до цього поїзду, який мав жахливу катастрофу. В ній згоріло понад 60 пасажирів, а майже 200 були важко поранені. Через оте спізнення та різні пересідки доїхав я до Фатіми аж під вечір наступного дня подорожі. Зі станції треба було ще їхати автобусом до центру Фатіми цілу годину. На площі біля Базиліки застав ще багато прочан, тому що літньою порою кожного 12-го й 13-го дня місяця відбуваються великі процесії, получені з благословенням немічних і калік. В поблизьких готелях не було вже місця на нічліг. Завдяки припадковому знайомству я довідався, що недалеко Базиліки є візантійський центр, або т. зв. центр „Синьої армії" з церквою під синьою копулою та великим готелем. Дійсно я знайшов цю церкву та пізнав місцевого пароха, керівника цього центру, о. Роберта Скурля, приятеля, як звірився мені, нашого Владики Роберта Москаля. Він прийняв мене дуже тепло та знайшов місце в його ж готелі.

Все було б гаразд в тому центрі, якщо б ця церква та різні дарові брошурки не були розсадниками фальшивої пропаганди про російську церкву та про буцім то тисячоліття її християнства! Самому парохові, американцеві, який формально належить до Владики Дудика в Пассейку, Н. Дж., це байдуже. В розмові з ним я переконався, що він не лише не цікавиться історією української, але й Карпато-руської Церкви, до якої належить. Попали мені в руки різні брошурки про Росію та про католиків-москалів. Мимоволі насувається на думку питання, про яке тисячоліття християнства буде роз'яснювати о. парох своїм вірним Української Церкви? Руси-України, чи Московщини, яка тоді ще не існувала?

Ці брошурки передав я в поворотній дорозі домів Владиці Михайлові в Парижі для перегляду. Одна лише брошурка „Дивлюсь на Схід" (Ч. 16) згадує позитивно про бл. п. Патріярха Йосифа та про 1000-ліття християнства в Русі, а не в Росії. Є в тій брошурці також передрук відомого листа Товариства св. Софії з Філядельфії до Папи Павла IУ в справі визнання патріярхату для Помісної Української Католицької Церкви. На жаль, це була вже остання брошурка, яку я там знайшов. Не знаю, чи прочани розібрали, чи замало було їх видруковано?

Відносно самої будівлі цього „осередку" церква ззовні має велику копулу, помальовану на синьо, а зверху трираменний хрест. Всередині на головному поверсі є каплиця з престолом, де за латинським обрядом, священик звернений лицем до вірних. Побіч каплиці є крамниця з різними девоціоналами, ба навіть з священичими ризами (альбами).

На горішньому поверсі є справжня церква візантійського стилю, з іконостасом, кивотом та з усіма потрібними речами і книгами-підручниками для Богослужб. Є навіть там й український підручник Служби Божої, але я вживав свій власний. По лівій стороні церкви в спеціяльному заглибленні та за залізною огорожею є образ Пречистої Діви Марії з Казані, величаво прикрашений різними дорогоцінностями та освітлюваний яскравими світлами.

Справа побачив я копію образу Пречистої Діви Марії із Зарваниці, уфундований Сестрицтвом з Нюарку, Н. Дж. Є й табличка з поясненням, на жаль, не прикріплена до стіни, а лежить на поличці під образом.

По обох боках церкви та позаду є багато кімнат для вигоди прочан. Під церквою є простора їдальня, кухня та магазин. Цю церкву та готель побудовано за підтримкою кардинала Пісерана.

12-го вересня відслужив я Службу Божу в „Центрі" в намірені бл. п. Слуги Божого Андрея, ісповідника віри Климентія, Патріярха Йосифа, за замучених Владик, священиків, Сестер та вірних української Церкви.

Наступного дня після Архиєрейської Служби Божої зформувалася процесія, в якій, крім мас народу, йшли священики (понад 200) в білих стихарях (альбах). Я одинокий йшов у візантійських ризах, чим звертав увагу священиків та прочан, які мене засипували запитами про українську Церкву та народ. Після процесії я мав довшу розмову на цю тему з латинським єпископом, який найбільше цікавився теперішнім становищем нашої Церкви та народу. Процесію замикали мужчини, які несли фіґуру Пречистої Діви Марії, а позаду них йшов єпископ. Поміж прочан впадали в очі дівчатка убрані на біло з коронами на головах, подібними до корони фатімської Богоматері. На середені площі відбулося благословення немічних і калік. Після цього була адорація священиків Найсвятіших Тайн в каплиці протягом 24 годин.

Тому що латинські священики приїхали скоріше за мене, мали нагоду зареєструватися, щоб відправити Службу Божу (крім Архиєрейської) в Базиліці ще під час дня. Я одначе мав дозвіл відправити українську Службу Божу в Базиліці о 7-ій годині вечора. Святиня була заповнена наполовину (біля 500 осіб). До Св. Причастія приступило мало вірних, бо мабуть більшість вже запричащалася під час дня. І знову повторилася історія з Люрду, коли вірні засипували мене запитами про українську Церкву, народ, а також про наше право мати одружених священиків і т. п.

Наступного дня від'їхав я до Парижу через Лісбону та Мадрид, перериваючи подорож, щоб оглянути столиці цих гарних країн, а передовсім „Прадо" в Мадриді.

В Парижі відвідав нашу церкву, біля якої є маленький парк, а в ньому погруддя Т. Шевченка. В приходстві пізнав я милого пароха о. Салевича, який, між іншим, дякував мені до Служби Божої в церкві та до Панахиди на могилі бл. п. С. Петлюри. Щиро гостив мене о. канцлер Левенець, приятель з Богословської Академії у Львові. Опісля сердечно вітав мене в своїй резиденції Владика Михайло, з яким на другий день відслужив спільну Службу Божу в намірені українського народу.

Того ж дня Владика Михайло відлетів до Риму на Собор УПЦ, а я поїхав до Люксембургу з одноденною перервою в Саарбрюкен, Фельдкірхен, де на місцевому цвинтарі знаходяться могили робітників, наших братів зі Сходу. На жаль, москалі випередили нас й спорудили пропагандивний нагробок із серпом та молотом і відповідною дедикацією. Там же я відслужив Панахиду, якою напевно ніхто ще не правив.

З Люксембургу, через Ісляндію, перелетів до Америки. Хоча фізично я був змучений, одначе духово дуже підкріплений та задоволений, що здійснив свою обітницю.

Отець д-р В. Пелех

Січневі Роковини в Олбані

Січневі Роковини в Олбані (зліва): В. Слободян, Є. Наболотний, Дж. Бруно, В. Кошикар, М. Гінчі.

Олбані, Н. Й. (І.Д.) — Дня 21-го січня ц.р., в 10-ій годині ранку було відкрито українську мистецьку виставку у „Веллс", в будинку леґіслятури в Олбані. На тлі українських килимів виднілили написи про 1000-ліття християнства в Україні, картини княгині Ольги і князя Володимира Великого, карта України, різьби, кераміка, вишивки, вишивані подущинки. Виставку приготовили членкині ОЖ ОЧСУ Зиновія Білас і Домна Свідерська, їм помагали Є. Наболотний, Ст. Гарбач, Р. Мацьків, І. Удич, члени УККА.

Референт зовнішніх зв'язків Окружного Комітету УККА Яків Спяк відкрив святочне відзначення Січневих Роковин і передав ведення програми господареві церемонії Василеві Слободянові, який виголосив вступне слово. Присутні проспівали американський і український гимни. Д-р диякон Мирон Ткач з Сиракюз провів молитву в намірені українського народу. Український танцювальний ансамбль „Зорепад" під мистецьким керівництвом Роми Прийми-Богачевської відтанцював „Привіт", пізніше козачок і гуцулку у стилевих народніх одягах. Молоденькі танцюристки й танцюристи виконали танці з запалом і темпераментом, за що присутні нагородили їх довготривалими оплесками. До їхнього успіху причинилася опікунка Тереса Бережанська.

Д-р диякон М. Ткач виголосив змістовну доповідь англійською мовою про Свято Державности й Незалежности України. Він говорив про етапи революції, про боротьбу українського війська в обороні молодої української держави, про універсали Центральної Ради і Директорії, про боротьбу УПА та всі акції аж до наших днів, і закінчив надією, що настане час, коли дзвони св. Софії в Києві заграють у Великий День воскресення України.

Господар церемонії представив американських і українських гостей, голів організацій. Голова Окружного Комітету УККА Євген Наболотний вручив сен. Дж. Брунові почесну грамоту від Олбанського Окружного Комітету відділів УККА та відділів Амстердам, Вотервліт, Коговз і Трой. Дж. Бруно подякував і побажав усім українцям відновлення української державности. Представниця губернатора Маріо Квомо, Леслі Мен прочитала його проклямацію про День Української Незалежности.

На цьому майстер церемонії В. Слободян закінчив святочне відзначення роковин, подякував усім за участь, запросив на прийняття і на засідання сенату й асамблеї.

Прибули сенатори В. Ендерсон, Дж. Бруно, Ч. Кук, Г. Ферлі, асемблімени, Кеннерс, М. Гінчі (українського роду) Н. Келлегер, Б. Ларкін, М. МекНолті, Р. Міллер, Н. Спено, П. Танко.

З запрошених священиків прибули о. декан Т. Гуманицький і о. митрат В. Андрушків. В асамблеї провів молитву д-р дякон М. Ткач.

Українські гості прибули автобусами з Керґонксону, і з Амстердаму. Разом усіх було біля 200 осіб.

Володимир Літинський, голова місцевого Відділу Товариства Американці в Обороні Людських Прав в Україні при окремому столі збирав підписи на листи до сен. Б. Дола у справі розгляду справи Мирослава Медведя.

Василь Боднар, голова об'єднання ветеранів, подбав про українські прапори у „Веллс", в сенаті й асамблеї, де прочитано проклямацію губернатора М. Квомо та схвалено її одноголосно.

Прийняття для гостей приготовила Анна Наболотна, членка ОЖ ОЧСУ, при співпраці Є. Наболотного, В. Кошикаря, В. Мокрія, П. Стремпського, сестриць і Трої Т. Гаврилюк, М. Матейчук і К. Хорват, союзянок з Вотервліту Ф. Кошикар, Е. Кантойс, союзянок з Коговзу М. Мацюк, М. Савків, Ст. Бачинської. Все печиво жертвували безплатно союзянки. Також союзянки з Керґонксону привезли деякі харчі.

Варто запрошувати представників інших національних організацій — балтійців, поляків, вірменів та інших як союзників у спільній боротьбі за незалежність.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Ділимося з Родиною, Приятелями та Знайомими пресумною вісткою, що у понеділок, 10-го лютого, після короткої і важкої недуги заснула в Бозі

бл. п.

ЛІДІЯ АННА з ПАДОХІВ ЛАСТОВЕЦЬКА

колишня службовичка Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ у заведенні П. Яреми в середу, 12-го лютого год. 7.30 веч. і у четвер, 13-го лютого о год. 7-ій веч.

ПОХОРОН з церкви св. Юра в Ню Йорку у п'ятницю, 14-го лютого 1986 р. о год. 9.30 ранку на український католицький цвинтар св. Духа у Гемптонбурґу, Н. Й.

Просимо про ласкаві молитви за душу Дорогої Покійниці.

У глибокому смутку:

БОГДАН — чоловік
АНДРІЙ — син з дружиною ТЕОДОЗІЄЮ
сестри —
ЗИНОВІЯ ГІРНЯК
НАДІЯ ЛЮБА ГАДЗЕВИЧ
сестрінки —
ЛІДІЯ ГАДЗЕВИЧ з чоловіком РАЛФОМ і дітьми
МАРКІЯН ГАДЗЕВИЧ
ЮРІЙ ГАДЗЕВИЧ з дітьми
ХРИСТЯ ЧЕХОВСЬКА ҐРАГАМ з донькою
ІРИНА ЧЕХОВСЬКА-ЖУРАВСЬКА з чоловіком АНДРІЄМ і дітьми
сестрінки з родинами в Польщі і Норвеґії
братанниця — ЛІДІЯ ПЕЛЕНСЬКА-ПАСЛАВСЬКА з чоловіком БОГДАНОМ, дітьми і внуком

Замість квітів на могилу Покійної просимо складати пожертви на виховання священиків або на Пластове видавництво.

Спостереження...

(Закінчення зі стор. 2)

му, коло Золочева. Студіював Богословію у Львові, Німеччині й Римі. Довший стараються рятувати все, що можна врятувати. „Бачив я по дорозі, як вдалося їм врятувати одну чи другу церковцю. І що на дальшу мету можна буде не одне врятувати для нашого народу і для нашої Церкви".

Господь Бог дав нашому народові благодать хрищення тисячу років тому, коли Церква Божа ще не була поділена, коли не було непорозумінь, але всі церковні громади, що їх заснували ще святі апостоли, а по них ті, що прийшли: святі й богоносні Отці, єпископи поодиноких Церков — всі вони були в мирі і згоді, в злуці з Вселенським Архиєреєм, наступником апостола Петра. Ми славимо Бога за те, що дав нам великого князя Ярослава Мудрого, який побудував святині в городі Києві, та приніс також і книжну мудрість, щоб християнська віра розвивалася, щоб народ наш жив згідно зі своїм законом — „Руською правдою", щоб були в нас манастирі й школи. Пригадував Владика вірним про перевезення в 1916 році святих мощів Йосафата з Білої Підляської до Відня, а після Другої світової війни з Відня до Риму. У своїх відвідинах Архиєпископ Марусин крім свого Архиєрейського Благословення приносив вірним благословення Святого Отця, привітання від наших Владик і благословення і найкращі побажання від нашого найстаршого Владики, що ним в той час був Верховний Архиєпископ, Кардинал Йосиф (Владика Марусин відбув першу поїздку до Польщі, коли ще жив Патріярх), який — пише Владика Марусин, — за вас завжди молиться, Вас благословляє, але і дає Вам приклад вірности Христовому Намісникові на землі, вірности святій Церкві, вірности також своїй Церкві, вірности також своїм традиціям, своїм звичаям, вірности своєму народові. Йому не пощастило, вернувшись ген з далекого Сибіру, так як апостолові Петрові, щоб далі проповідувати святу Християнську віру серед свого народу на рідній землі. Але він живе в Римі, як жив святий апостол Петро і там молиться за Вас". (стор. 137).

З цієї публікації вичитуємо, що Архиєпископ Марусин народився в Княжочас промовляв через Ватиканське радіо. На 155-тій сторінці цієї прецікавої публікації читаємо, що: „...коли я не міг заїхати до рідної хати, до рідного села, навіть на похорон моєї мами і мого батька, то сталося таке, що в день похорону батька, 13-го січня 1980 року, відправлялася Служба Божа в радіо. Відправляв я Службу Божу і сказав проповідь, як завжди. Добрі люди в моєму селі, рідня, знайомі, винесли труну батькову аж на сільський цвинтар, де спочивають мої предки, але рівночасно принесли вони радіоапарат і там, серед снігу, серед морозу, вислухали цілу Службу Божу й проповідь. А тоді щойно поховали на вічний спочинок мого батька... як усюди є дивна Божа рука над нами, як Господь Бог нами опікується, як він нас провадить і як Господь Бог любить своєю любов'ю наш український нарід".

Зі своєї поїздки й візитації українських громад в Польщі, Владика Марусин переконаний, що тамошня молодь краще володіє українською мовою як наша молодь на поселеннях у вільному світі. „В Америці чи в Австралії вже тяжче дітей навчити. Там уже забувають свою мову. Однак ще говорять. Коли Владики приїжджають, то вони вітають Владик по-українському. Потіха що ваші діточки знають свої пісні, свою мову".

„Servizio Informazioni Per Le Chiese Orientali", в місяцях червні-вересні 1985 ч. 46 помістив обширну розвідку в англійській мові про „Другу пастирську поїздку Архиєпископа Мирослава С. Марусина до Польщі". У цьому офіційному Бюлетені Східньої Конґреґації згадується, що Архиєпископ Марусин відбув у Варшаві конференцію з міністром культів Адамом Лопаткою, з яким обговорював справу Української Католицької Церкви й української спільноти в Польщі. Відтак, у манастирі Отців Василіян Владика зустрічав представників української громади, священиків і ряд журналістів, як також, припадково племінника Слуги Божого Андрея графа Казимира Шептицького. У Варшаві, Владика відвідав ряд церков і відправив панахиду на гробі отця Єжого Попєлюшка.

Січневі Роковини в Трентоні

Відзначення 68-их роковин Української Державности в столиці стейту Ню Джерзі завершилися підписанням проклямації в дні 22-го січня 1986 року у бюрах губернатора.

Проклямація, що її підписав губернатор стейту Томас Кейн пригадує, що Совєтський Союз далі продовжує переслідування українців, порушуючи Гельсінкські угоди та інші міжнародні договори. Вона також стверджує безперервну боротьбу українського народу за свої національні і людські права. Тому губернатор закликає мешканців стейту Ню Джерзі відзначити день 22-го січня, а з цим і стремління до незалежности відважного українського народу.

Губернатор Т. Кейн перечитав проклямацію в присутности понад 100 осіб і при тому зазначив, що проголошення її має для нього особисто важливе значення тому, що чотири роки тому його першим офіційним завданням на початку каденції було саме підписання проклямації з приводу свята української державности

В імені української делеґації, що відвідала з того приводу губернатора промовляв Андрій Кейбіда, головний радний УНСоюзу та член Дорадчої ради в етнічних справах Т. Кейна, який звернув увагу на важливість один раз в році відзначити роковини незалежности України і пригадати американській спільноті про жорстокість совєтського режиму, що сьогодні не є менша, як була раніше.

Серед української делеґації були головний предсідник УНСоюзу д-р Іван Флис, головний секретар УНС Володимир Сохан, парохи українських церков з Трентону та представники численних українських організацій з різних громад стейту. Координаторами зустрічі із губернатором

Губернатор Т. Кейн читає проклямацію. Зліва: Володимир Юрченюк, Люба Остапяк, губернатор Т. Кейн, Андрій Кейбіда і д-р Іван Флис. Позаду — Володимир Янів.

були А. Кейбіда і Володимир Янів.

Люба Остапяк, референт зв'язків Відділу УККА, передала губернаторові українську керамічну вазу, а на закінчення присутні заспівали йому „Многолітствіє" і український національний гимн.

Згадка про святочне відзначення Дня Незалежности України була поміщена в місцевій газеті „Трентон Таймс" з датою 23-го січня ц.р., щоденник „Стар Леджер" подав дня 23-го обширну нотатку про святкування, інформуючи про проклямацію проголошену губернатором Т. Кейном і про слово сен. Билла Бредлі на цю саму тему в Сенаті у Вашінґтоні.

Також у місті Мейплвуд, Н. Дж. відбулося святочне проголошення Дня Незалежности України мейором

Українська делеґація на чолі із А. Кейбідою у мейора Мейплвуду Р. Ґресміра.

міста Робертом Ґресміром. Він теж прийняв велику українську делеґацію з того приводу спершу в ратуші, а відтак під час вивішення прапорів в середу 22-го січня.

Н. Н.

На далекій...

(Закінчення зі стор. 2)

наближення позицій Туреччини і Польщі, спрямоване проти такого порозуміння; з черги Польща і Московщина намагалися протидіяти будь-якому зближенню між козаками та Туреччиною. Такий уклад, що його легко було передбачити, у зародку ліквідував всякі емансипаційні діяння козацтва, а в дальшій перспективі — стремління України до здобуття самостійности".

Треба признати, що В. Сєрчик — який є професором історії Ягайлонського університету в Кракові — вдало здійснює таку концепцію побудови своєї книжки, так в пляні побутовому, як і політично-військовому.

Книжка дає читачеві велике вдоволення. Читач знайде в ній чимало цікавих фактів та узагальнень, хоч іноді контроверсійних, от, хоч би таке: „Отже, Церква, замість впливати на зближення зв'язків кресових земель з Річпосполитою, ставалася додатковим дестабілізуючим чинником на тих теренах". Така думка стоїть побіч ствердження автора, що після Люблинської унії 1569 року, внаслідок якої українські землі перейшли від литовської під польську адміністрацію: „Так, як польська шляхта почала лакомим оком дивитися на наддніпрянські пустирі, так і Католицький Костьол узнав за потрібне підпорядкувати ці терени своїм впливав та владі. Одною з доріг, які мали вести до тієї мети, мала бути унія між Костьолом і Церквою".

Цікаву і досьогодні повчальну, може вже не у зв'язку з Польщею (на жаль, ще не для всіх), історію наводить В. Сєрчик при обговоренні конвокаційного сейму, що засідав в червні 1632 року після смерти короля Зиґмунта III. На той сейм прибула козацька делеґація визначена козацькою радою. Делеґація привезла з собою інструкцію, яку дозволено їй прочитати на засіданні того сейму. В тій інструкції козаки запевняли, що вони є членами тієї самої Річипосполитої і мають право брати участь у виборах короля. Від імени сенату коротко і чемно відповів їм коронний канцлер, інформуючи, що відповідь на окремі козацькі постуляти панове сенатори дадуть в стосовному часі. Засідання сейму відбувалося 28-го червня, а вже 3-го липня на засіданні тайної ради вирішено козаків зганити за те, „що назвали себе членами Річипосполитої (хіба такими, як волосся та нігті для тіла: безперечно потрібні, але коли надмірно виростуть, одні є тягарем для голови, а другі неприємно ранять; і одні й другі треба частіше втинати. Сенат козаків суворо злаяв за те, що зважилися назвати себе членами Річипосполитої та перестеріг їх, щоб більше того не пробували робити.

Книжка вийшла тиражем 5,000 примірників і трудно навіть сказати, що не заґріла місця на книжкових полицях, бо вона, просто, на тих полицях не лежала. Книгарні продавали її з-під прилавка і тільки для деяких постійних своїх покупців.

Варто згадати, що до „Видавництва Літерацького", яке цю книжку випустило в світ, зараз таки почали напливати листи з проханням перевидати її у найближчому часі. В більшості були це листи від українців. Це ще одна із аномалій в польському культурному, і не тільки культурному, житті, де попит не мусить бути збудником до активнішої діяльности, ба, не раз і не два буває він вказівкою для відповідних органів для протидії. Можна надіятися, що в цьому випадку збільшений попит викличе правильну реакцію.

НЕВІДОМА ГРУПА арабських терористів, які називають себе Комітетом солідарности з арабськими політичними в'язнями на Близькому Сході, взяла на себе відповідальність за вибух трьох бомб в Парижі, які під час вибуху поранили понад 20 осіб минулого тижня. Французька поліція перевіряє тепер ці інформації і, як кажуть офіційні речники, вже попала на слід кількох осібняків, які правдоподібно належать до згаданої групи терористів.

День Солідарности в Чикаґо

У Чикаґо в неділю, 12-го січня ц.р., українська громада соборно й величаво відзначила День Солідарности з українськими політв'язнями, присвячений Василеві Стусові, замученому московсько-комуністичною владою. Це вже п'ятий рік, що кожного 12-го січня, заходами організацій молоді СУМ, Пласт, ОДУМ та церковних братств і ліґ молоді, влаштовувано День Солідарности.

У залі православного катедрального собору св. Володимира відзначення розпочалося походом української молоді із свічками. Похід вели прапороносці. Під звуки бандур, до мелодії повстанської пісні, піднявся спів на слова Василя Стуса: „Як добре те, що смерти не боюся, і не питаю, чи такий мій хрест". Присутні у переповненій залі підхопили спів на слова Стуса і далі всі разом співали: „Що вам, лукаві судді, не клонюся в передчутті невідомих верст..." Це була настільки зворушлива хвилина, що на залі у цей час напевно не було ні одного сухого ока. З кінцем пісні, прапороносці обступили на

Молодь вшановує В. Стуса

сцені великий портрет В. Стуса. Хлопці й дівчата склали квіти під декорованим портретом мученика-поета.

Вступне слово прочитав Віктор Личик, голова Ліґи Української Православної Молоді. Заповідачами програми були Федір Ступень, старший виховник СУМА — референт молоді при філії УККА, і Ліда Ткачук — станична Пласту. Тарас Коновал — голова ОДУМ-у ЗСА, прочитав головну доповідь про Василя Стуса, порівнюючи його твори із творами інших сучасних совєтських поетів, як також із життям і творами Тараса Шевченка. Доповідь була пристосована до пересічного слухача і зворушила кожного присутнього. За вступом бандур організована молодь, згуртована навколо портрета Василя Стуса на сцені, під керівництвом Гончарова, розпочала пісню „Червона калина". До співу приєдналися всі в залі. Ним закінчилася ця частина відзначення.

Пізніше, в соборі св. Володимира, Владика Константин і Єпископ Іннокентій, із широким духовенством, відправили молебень. Пастор Олекса Гарбузюк, голова Євангельсько-Баптистського Об'єднання, прочитав зворушливу промову.

На цей День Солідарности з українськими політв'язнями було заповіджено голодний день, чого в більшості українські середовища дотрималися.

Відзначення дня політв'язня було соборне і величаве. Між присутніми були головні провідники українських центральних організацій УККА, УККРади, як також провідники багатьох українських організацій і середовищ. Заля і собор були переповнені. Свідома українська чикаґська громада численно, гідно і щиро вшанувала сучасних українських мучеників-політв'язнів та пам'ять замученого політв'язня — поета Василя Стуса. У одному листі до знайомого Василь Стус так написав:

„...Дякуємо Богові, що Він до нас такий милосердний, що поставив нас на висоту терпіння за наш народ. Я знаю своє і надто катастрофічне існування мого народу, щоб можна було сидіти, склавши руки."

О.П.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ЧЕТВЕР, 13-го ЛЮТОГО 1986 р.

Гастінґс он Гадсон, Н. Й. Річні збори 6-го Відд. Т-ва ім. Т. Шевченка, о год. 7-ій веч. в домі при 50 Farragut Avenue. На порядку дня: Вибір делеґата і заступника на 31-шу Конвенцію УНС. Всіх членів проситься прибути. — Управа.

СУБОТА, 22-го ЛЮТОГО 1986 р.

Північний Бруклин, Н. Й. Місячні збори Т-ва ім. Б. Хмельницького 158 Відд., о год. 5-ій по пол. в домівці УНДому при 173 Північ 5-та вул. На порядку нарад буде вибір делеґатів та їхніх заступників на 31-шу Конвенцію УНС. Якщо на означений час не буде відповідне число членів, збори відбудуться півгодини пізніше без огляду на кількість присутніх. — Управа Товариства.

НЕДІЛЯ, 23-го ЛЮТОГО 1986 р.

Етобіко, Онтаріо, Канада. Загальні збори 402-го Відд., о год. 3-ій по пол. в приміщенні дому ім. Т. Шевченка, 482 Горнер Авеню, Етобіко, Онт., Канада. — Анна Бурій, секр.

ВІВТОРОК, 25-го ЛЮТОГО 1986 р.

Торонто, Онт., Канада. Річні збори 432-го Відд. Т-ва ім. Т. Шевченка, о год. 7-ій веч. у приміщенні УНО Захід при 2397 Bloor Street West, Toronto, Ont., Canada в залі внизу. По зборах вибір делеґатів і заступників на 31-шу Конвенцію УНСюзу. Проситься членство прибути на збори. — І. Шляпак, гол., Я. Зорич, секр.

